

در قالب رساله دکتری؛ آیا ساختار فضایی بر امنیت بافت‌های سکونت‌ی شهر تبریز تاثیر دارد؟

در قالب رساله دکتری، تأثیر ساختار فضایی (با تأکید بر کاربری اراضی شهری) بر امنیت بافت‌های سکونت‌ی به کمک Space Syntax (نمونه موردی محله‌های بازار و منظره شهر تبریز) در دانشگاه تبریز مورد بررسی قرار گرفت.

در قالب رساله دکتری؛

آیا ساختار فضایی بر امنیت بافت‌های سکونت‌ی شهر تبریز تاثیر دارد؟

در قالب رساله دکتری، تأثیر ساختار فضایی (با تأکید بر کاربری اراضی شهری) بر امنیت بافت‌های سکونت‌ی به کمک Space Syntax (نمونه موردی محله‌های بازار و منظره شهر تبریز) در دانشگاه تبریز مورد بررسی قرار گرفت.

مهشید قربانیان، با دفاع از رساله خود تحت عنوان " بررسی تأثیر ساختار فضایی (با تأکید بر کاربری اراضی شهری) بر امنیت بافت‌های سکونت‌ی به کمک Space Syntax (نمونه موردی محله‌های بازار و منظره شهر تبریز) " با کسب درجه عالی موفق به دریافت درجه دکتری در رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری شد.

دانش آموخته دانشگاه تبریز در این رساله ضمن بررسی متون نظری موجود در زمینه امنیت در فضاهای شهری، عوامل مکانی اثرگذار بر احساس امنیت در بافت‌های سکونت‌ی را شناسایی نموده و به ارایه مدل تحلیلی پژوهشی بر پایه آموخته‌های حاصل از مطالعه متون و رویکرد پژوهشی خود پرداخته است.

قربانیان با بیان اینکه اندازه بالای جمعیت و تراکم آن از مشخصه‌های مناطق شهری محسوب می‌شود، تصریح کرد: این ویژگی‌ها در الگوهای استفاده از زمین در مناطق شهری و نیز ترکیب جمعیتی‌شان باز نمود پیدا کرده است.

به گفته وی، سنجش نحوه اثرگذاری چیدمان کاربری اراضی شهری در دو الگوی ساختار شبکه‌ی دسترسی ارگانیک و شطرنجی - که بر رفتار حرکتی ساکنین در محیط بسیار تأثیرگذار است - بر متغیر امنیت اجتماعی، در این رساله مورد مطالعه قرار گرفته است.

دانشجوی دانشگاه تبریز با بیان اینکه پیوند میان انسان و محیط صرفاً بر اساس هندسه اقلیدوسی یا فیزیک نیوتونی نیست بلکه بر پایه برآیند دو سویه‌ای است که با عاطفه، ادراک، احساس و... شکل می‌گیرد، افزود: در یک فضای متشکل از فرم‌های معماری که قوانین سازمان‌دهنده مشخصی بر آن‌ها حاکم است نوعی از رفتار و تعامل با این فضا شکل می‌یابد که تحت تأثیر آن فضا قرار دارند و از سوی دیگر خود به مرور زمان بر این ساختار اثر می‌گذارد؛ ساختاری که برای مثال می‌تواند حس امنیت را تحت تأثیر قرار دهد، آن را تقویت و یا تهدید نماید و در نتیجه در رفتارهای حرکتی کاربران نیز متجلی شود.

قربانیان در ادامه با تأکید بر اینکه اندازه جمعیت و ناهمگونی شهری از عوامل مهم مؤثر بر تبیین جرایم شهری هستند، گفت: تعداد زیاد جمعیت مناطق شهری، منجر به تماس‌های مکرر غریبه‌ها در میان اهالی در ترکیب با انواع مختلف فعالیت‌های انسانی در فضاهای متنوع شده و به طور کلی نرخ بروز جرم را افزایش می‌دهد ولی با این حال، تعمیم یک رابطه‌ی مثبت ساده بین تراکم جمعیت شهری و نرخ جرایم صحیح نیست؛ زیرا کاربری‌های مختلف زمین شهری، مانند مسکونی، تجاری و تفریحی و شرایط اجتماعی مربوط به آن‌ها، انواع مختلفی از برخوردها و تعاملات را تولید می‌کنند که لزوماً به وقوع جرم منجر نمی‌شوند.

وی در ادامه گفت: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که ارتباطی منطقی بین نوع چینش کاربری‌ها و جریان حرکتی کاربران در فضای شهری وجود دارد و می‌توان رابطه‌ی معناداری را میان نوع ساختار ارگانیک یا شطرنجی بافت از یک سو، و آرایش فضایی کاربری‌ها از سوی دیگر با مقوله‌ی امنیت برقرار نمود و لذا این امر باید مورد توجه دست اندرکاران قرار گیرد.

بر اساس این گزارش، راهنمایی و مشاوره این رساله را محمد رضا پورمحمدی و میرستار صدر موسوی از اساتید دانشگاه تبریز و داوری آن را دکتر مصطفی بهزادفر، عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت و دکتر فریدون بابایی اقدم، عضو هیات علمی دانشکده جغرافیا دانشگاه تبریز بر عهده داشتند.